

Vasárnap

Vasárnap este volt. Mintegy húsz kilométeres sebességgel kocsikáztunk új Chryslerünkkel Prága felé. Pavel hangosan szitkozódott. Bámulatosan gazdag a szókincse ezen a téren. A szitkok szemléletesek, találóak voltak, és mégis kimondhatók, még nők jelenlétében is. De célpontjuk azért nem szeretnék lenni. Pavel szidott mindent. A közlekedést, az időjárást. Azokat, akik előztek, s azokat, akik nem akartak előzni. Azokat, akik a teherautó mögé bújtak. A teherautót, amelynek semmi keresnivalója vasárnap este az országúton.

Mellette ülve azon tűnődtem, hogy fog szidni, ha már a felesége leszek. Eddig még sosem pörölt velem. Végtelenül udvarias és figyelmes volt mindig. Kiváltképpen, ha arra próbált rávenni, hogy egyezzem bele szülei szándékába. Azt akarták, hogy városkájuk középkori várában tartsuk az esküvőt. Az anyja vágya volt. Hadd lássák, milyen sokra vitték, hogy ezt is megtehetik. Az esküvőn ott lesz az egész kisváros. A vendégek többsége úgyszólván megpukkad majd az irigységtől. S Pavel szülei már előre örültek ennek. Ráadásul a zene is középkori lesz. Nevettem rajta. Már csak az hiányzik, hogy a ruhám is középkori, a stílushoz illő legyen. Kaptak rajta. Gondoltak rá. Végül mégis elvetették a gondolatot. A ruhámnak feltétlenül ultramodernnek kell lennie. És fehérnek. Uszályal.

Egy hónap lenne még a házasságkötésig. De már fél éve együtt élünk. Háromszobás lakásban. Nem is volt olyan nehéz kicserélni az én kettős garzonomat és Pavel szobácskáját. Az apróhirdetésre annyi ajánlat jött, hogy csak ámuldoztam. Mintha többen válnának, mint ahányan házasodnak.

– Rosszul teszed! – figyelmeztetett anyám, amikor tudattam vele, hogy Pavellal együtt fogok lakni. Nem ajánlom. Ha valami történne közte, nincs hova menned.

– Hát hozzád! – nevettem könnyedén.

– Nem tartom jónak, hogy két felnőtt nő együtt lakják. Még ha anyáról és lányáról van is szó. Meg aztán, hiszen tudod...

– Tudom – mondtam. – Nem kell magyarázkodnod. Jogod van a magánélethez.

Tudtam, hogy anyámnak van egy barátja. Nagyon szimpatikus, idősebb férfi. Kívántam is anyámnak. Apám még akkor elhagyta őt, amikor tizenkét éves voltam. Gyűlöltem emiatt. Még találkozni sem akartam vele. Beperelte az anyámat, hogy ez az ő műve. S nekem, egy fruskának, a bíróság előtt kellett megvédenem anyámat. Soha el nem felejttem.

– Látom, jól neveltelek – nevetett anyám.

– Egyáltalán nem – vettem ellen. – Nem oltottad belém, hogy a férfi szerelmét a hasán keresztül lehet megtartani. S én, buta, olyan férfit kerestem, akinek mást jelent a szerelem.

Néhány évvel ezelőtt rá is akadtam egy ilyenre. De nős volt. Nem akart válni. A három évig tartó viharos összekoccanások és kibékülések úgy megviselték mindkettőnket, hogy végül is visszatértünk oda, ahonnan jöttünk. Ő a fiához és a feleségéhez, aki véletlenül nagyszerűen tudott főzni is. Én meg a levelező tagozatos tanuláshoz a matematikai tanszéken. S egyben elhatároztam, hogy hozzámegyek az első férfihez, akinek egyáltalán kellemes nekem kellene, olyat én már úgyszólván találok. Egy nőnek pedig nem szabadna egész életen át egyedül maradnia.

Pavel akart engem. Gyakorlatias, eszes és nagyon ügyes volt. Ami az érzelmeit illeti, mindegyiknél a motorokat szerette. Meg mindazt, ami a motorokkal függ össze. Az autópályán figyelt föl rám, ahogy éppen a Trabantomat bütyköltem. Csodálkozott, hogy nem téblábolok tanácstalanul az autóm mellett, és nem keltelem bájjaim az arra haladó sofőröknek. Mint minden normális nő tenné az én helyemben. Mikor mindezek ellenére felajánlotta segítségét, elutasítottam. Azzal, hogy a csavarokat már magam is meg tudom húzni. Meg is csináltam. És Pavel a Zsiguliján egészen hazáig követett.

Megálltunk egy útkereszteződésben. A lámpa pirosat jelzett. Pavel most azt szidta.

Próbáltam megérteni. A húsz kilométeres sebességhez minek a Chrysler, teljesen fölösleges. A vezetői tudományát szívesen bemutatta volna. Meg a „kocsikánk“ előnyeit. Mert így becézte Pavel. Ez a kocsi elnyelte mindkettőnk megtakarított pénzét, meg még egy elvált emberét is, aki Pavel szobácskájába költözött. Ugyanez az úr intézte a Chryslert a Tuzexban. Föltétel volt ez is a nem hivatalos, szóbeli egyezségben, a lakáscsere kapcsán.

Vártuk a zöld jelzést. És akkor történt. Hirtenen azt sem tudtam, hogy mi. Chryslerünk alig érezhetően előbbre dőccent. Pavel nyomban kiugrott az autóból, és szaladt hátra. Mögöttünk egy kiszolgált zöld embécska állt.

Az embécskából is kiszállt a vezető. Valami bocsánatkérés-félét mondott Pavelnak. De ő oda sem figyelt. Dühösen járkált az autó körül. Lár-mázott és nemzetközi jelekkel adta közre az embécska sofőrjének értelmi képességeit.

Én is kiszálltam.

– Őszintén sajnálom, az én hibám volt, elnézését kérem – mentegetőzött a férfi, és felém fordulva folytatta:

– De valójában semmi különösebb baj nem történt, nézze, még csak egy karcolás se látszik.

– Te analfabéta! Még azt mondod, hogy semmi se történt? A te rozszant tragacsodnak semmi! – ordított Pavel. S a szitkok olyan özönét zúdította rá, amely egy faragatlan senkiháznak is „díszére“ válna. Szinte megdermedtem tőle. Rémulten néztem rá, aztán a férfira. Szörnyen szégyelltem magam.

– Pavel, de hisz valóban nem történt semmi baj. A forgalmat akadályozzuk csupán – próbáltam beleavatkozni.

– Fogd be a szád! – mordult rám. – Bújj be a kocsiba és hallgass!

És csak úgy szórta a szitkokat. Rám is, meg a férfira is.

– Nézze...

A férfi elbűvölően nyugodt volt. Még mosolyogni is próbált, mindezek ellenére.

– Megtérítem minden kárát. Itt a névjegyem. Indulhatnánk is. Akadályozzuk a forgalmat.

Ezzel átadta nekem a névjegykártyáját, és a kocsijához indult.

Pavel még fenyegetően hadonászott, sértő szavakat kiabált feléje. Már többször is zöldre váltottak a lámpák. Mögöttünk türelmetlenül dudáltak az autók.

– Hülyék! – ordította Pavel a többi sofőr címére. És elindultunk.

Hihetetlenül nyugodtnak látszott. Még fütyörészni is kezdett. Ahogy a ház előtt kiszálltunk az autóból, át akartam neki adni a névjegykártyát.

– Dugd, ahova akarod! – sziszegte a fogai közt, de ez már semmiség volt a többihez képest.

Reggel nyugodt volt és vidám. Az ajtónál – mint mindig – könnyedén megcsókolt és – mint mindig – megkérdezte:

– Nem jössz inkább velem, autóval?

Azt feleltem, mint mindig:

– Gyalog megyek. Az a félórás séta nem árt.

Mint mindig, így fejezte be a szokásos búcsúzkodást:

– Hát akkor minden jót, sportlady!

Mint mindig, hét előtt indultam otthonról. Átkigyóztam a lakótelepi utak mentén parkoló, ponyvával letakart autók között. A kora őszi pirkadatban kikerültem az autóbuzsmegállóban várakozó – részben hallgatag, részben lármazó – hatalmas tömeget. Aztán rátértem a naponta ismétlődő, munkába vezető utamra. Pontosán hat autóbuzsmegálló a távolság. Fél óra alatt teszem meg. S mindig időben érkezem a munkába. Gyaloglás közben – mint mindig – gondolkodom. Most éppen Pavelről. Egyre az jár a fejemben, miként nyüzsög a Chryslernek nevezett kincse körül. Hogy minden alkalommal, ahogy ha zaérunk, miként fényesíti az isten tudja honnan szerzett, erre a célra szolgáló külföldi rongyaival. Szinte repes a lelke az autója iránti szeretettől és rajongástól. Csoda, hogy nem beszél hozzá.

Mindezt elmondtam Hankának. Ő az én bizalmasom. De csak a számítógép mellett találkozunk, ahol mindketten programozóként dolgozunk. Annyi idős, mint én, de van két gyereke és egy férje, aki matematikus. Az ő matematikusa képtelen bármit is elintézni, a gyakorlati dolgokban járatlan, akár egy gyerek. De Hanka imádja.

– Ne butáskodj! – oktatott Hanka. – Harminc után a nő nézze el a férfi gyengéit. A fiúcska utóvégre is a játékát féltette. A férfiaknak kell, hogy legyen valami játékuk. Ha néha költségesek is! Mint a ti Chrysleretek.

– De hát a te férjednek nincs semmiféle játék – ellenkeztem.

– Csak azért nincs, mert kiéli magát a munkában. Ne légy buta, te lány, ne hagyd el a motorsodát! Őszintén irigylem, hogy olyan férfira akadtál, aki biztosítani tudja a család jólétét.

Meggyőzött. De csak rövid időre. Nálam volt a tegnapi embécskás névjegykártyája. Szinte magam előtt láttam előzékeny, megértő mosolyát, amely enyhe iróniát is tükrözött. A telefonszámát már fejből tudtam. Zemannak hívták. Jiří Zeman. Tetszett a név. Délben felhívtam.

Helyet foglaltunk a kávéházban, amely egy állomás váróterméhez hasonlított. Amíg a pincérnő

Bangó Miklós: Örvénylő mozgás (tusrajz)

meghozta a két kávé, túlestünk a tapogatózó kérdéseken. Az utána következő fél órában elmondtunk egymásról mindent, amit tudnia kell egy férfinak és nőnek, ha nem akarják, hogy ez a találkozás legyen az utolsó.

– Nyugodtan becsaphatja az ajtót – mondta Zeman úr, ahogy beültem mellé az embécskába. Az autó ajtaját, megszokásból, nagyon óvatosan akartam becsukni. Nem kellett bizonygatnia, hogy az autója nem parádéra van vagy anyagi helyzetének bizonyítására, társadalmi helyzetének fitogtatására. Arra sem, hogy lássák, mire vitte az életben. Csupán arra szolgál, amire szánták. Közlekedésre.

Nem kívántam hazamenni. Az anyám címét adtam meg neki. Csuda jól éreztem magam azon a kopottas ülésen. Egyáltalán nem zavart, hogy hátul nem díszelgnek elől beépített sztereó magnó hangszórói. Tudtára akartam adni Zeman úrnak, akit magamban csak Jiřínek szólítottam, hogy nagyon is jól érzem magam ebben a kopottas embécskában. Hogy ezután is szívesen járnék vele. Bár most még korai lenne erről morfondírozni. Ezért hát inkább hallgattam. Hallgatott ő is. S egyikünk se bánta.

Anyámnak elég volt, hogy rám nézzen, és már mondta is:

– Úgy látom, azt a lakást mégiscsak kicserélték ti kettőre, nemde?

Bólintottam.

– Mami, felhívhatom Pavelt, hogy addig is nálad maradok?

Anyám csak sóhajtozott.

A telefont nem vette fel senki.

Pavel megint a garázsban lehetett.

Alighanem az autóját fényesítgette.

(Vércse Miklós fordítása)

B. Tóth Klára

Akriltánc

„Beojtott vessződ idegen.
Otthonra bennük se lelsz.”

Miklya Zsolt

Az otthon felfűződik a pillanatokra,
gyöngysor gömbjeire hajló fények.

Akrilfestékekkel retusálok,
utolsó simítások az eklektikus
oltáron, rázom a festékes spray-t,
hangosan zörög, kopog benne
egy kis fémgolyó, hosszan
kell rázogatni használat előtt.
Nem így, mondja lányom,
rázni hozzá a csípőt, tánclépésekkel,
mint az afrikai törzsi táncoknál.
Hastáncra jár, jól csinálja, utánozom,
ahogy sikerül, szakad a nevetéstől.
A zajra előbújik szakdolgozatából
nővére – tiszta ideg, hogy nem készül el –
de nem bírja megállni, ő is beszáll.
Rázzuk a flakonokat két kézzel,
egyre gyorsuló ritmusban
járjuk az akriltáncot az aranyozott
menza körül, fogjuk a sugárzást.
Felrázzuk az összes festéket,
magunkban, egymásban a letapadt
feszültséget, feloldódunk, mint
a pigmentanyag az oldószerben,
annyit nevetünk, hogy jut belőle
a hazatérő többieknek is.

Váratlan, égből alászállt pillanatok.
Otthonra leltünk egymásban.

Bangó Miklós: Virágok közt (tusrajz)